



**ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА**



**61.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
11.03-27.03.2022
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ



MARCH MUSIC DAYS

**61.
INTERNATIONAL FESTIVAL
11.03-27.03.2022
RUSE, BULGARIA**



**RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE**





ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

61. Международен фестивал *МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ*

Русе, 11 – 27 март 2022



Сонатно дуо

РОСЕН ИДЕАЛОВ кларинет

НАДЕЖДА ЦАНОВА пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"- Русе



120000890882

26.03. събота, 19 ч.

Доходно здание, зала Европа

49446

ПРОГРАМА

КАРЛ МАРИЯ ФОН ВЕБЕР

(1786 – 1826)

Grand duo concertant, оп. 48

1815

Allegro con fuoco

Andante con moto

Rondo: allegro

ЛАЗАР НИКОЛОВ

(1922 – 2005)

Соната за кларинет и пиано

1962

Allegro

Larghetto

Allegro vivo

ДРАГОМИР ЙОСИФОВ

(1966)

Pirouette II за кларинет и лента

1995

ВАСИЛ КАЗАНДЖИЕВ

(1934)

Токата за пиано

1956

ЙОХАНЕС БРАМС

(1833 – 1897)

Соната оп. 120, №1, фа минор

Allegro appassionato

Andante un poco adagio

Allegretto grazioso

Vivace

Вебер има изградени мънички паметници, храмове и оброчища в сърцето на всеки кларинетист. Наистина, стореното от него за инструмента е много: два концерта, концертно, квинтет със струнни, цяла редица великолепни сола в оперите и симфоничните опуси на композитора. Вебер открива множеството звукови характери на кларинета, по-точно ги почувства и предвиди. И волността на *Вълшебния стрелец*, и състения мрак на хтоничното, и прошумоляванията на духовете в *Оберон*, и рицарските жестове и пози на виртуоза в соловите пиеси. Да, Вебер има особени връзки с кларинета: те сякаш взаимно се откриват и взаимно си принадлежат. **Grand duo concertante** е свидетелство за това. Композирано за изключителния виртуоз Херман Берман, произведението е щедър комплимент към възможностите на кларинета – както лирични, така и бравурни. Тричастният опус е бил замислен като соната и дори наречен така. По-късно Вебер променя заглавието в духа на виртуозните практики от началото на 19. век. А и названието *соната* вероятно би отблъснало търсещата наслада и развлечение публика. Може най-точно определение дава британският музиколог, който нарича пиесата *Концерт за двама без оркестър*, подчертавайки щастливия компромис между показното и субстанциалното.

Лазар Николов композира *Сонатата за кларинет* през 1962. Нейни сестри са сонатите за флейта и за виолончело (№2). Композиторът смяташе тези сонати, както и завършената през същата година *Втора симфония*, за най-чиста есенция на желаните от него език и стил. Строгостта, полифоничната оживеност, красивата игра на трите гласа, техните сложни, индивидуални пътеки напомнят на късния Стравински – на *Агон* и *Mouvements* за пиано и оркестър. С най-голямо удоволствие свирехме с Росен тази великолепна Соната, за първи път през 1990, десет години след закъснялата ѝ премиера. Ето какво казва авторът: *В началото на 1962 написах три сонати – за флейта, за кларинет и за виолончело. Аз ги ценя заедно с Клавирния квинтет и Втората ми симфония (...) в тяхното музикално съдържание няма ефекти, няма нищо увличащо „реалистично“, нищо интригуващо. След като ги написах,*

не можах да удържа творческите си позиции и бях принуден да се повлияя от новите идеи, например на „Варшавска есен“ и Загребското биенале.

Пиесата **Пирует II** написах през 1996 (вече далечната е редно да се добави!), повлиян от *Диалог на двойната сянка* от Булез и от специфичните за Б. А. Цимерман инструментални *pirouettes*. И от безграничните, както ми изглеждаха тогава, възможности на Росен. Неговата лоялност към новото, неизпитаното и сложното, това, което другите грациозно избягваха. Бълбуканията и пропищяванията, които завихрят дуктуса на пиесата, раждат неочаквано ту Шубертов мотив, ту Хиндемитова конструкция, ту латинска молитва, та даже и *народно*, съчетано с цитат от *Петрушка*. Да не забравя: кларинетистът се догонва, разминава със себе си – записан на лента. С две думи – виртуозна, празна пиеса, лишена от патриотично съдържание.

Васил Казанджиев пише **Токата за пиано** (заедно с Прелюд), за да спаси дипломирането си като композитор в Консерваторията. Учителят му проф. Панчо Владигеров е *настръхнал, възмутен* от партитурата на Дивертименто, която непокорният студент е представил като дипломна работа. Спешно композираните клавирни пиеси, близки до маниера на професора или поне стоящи в обсега на вкуса му, позволяват гладко дипломиране. Токатата със стремителното си протичане, джазови алюзии, задъхана енергия става предпочитана пиеса от много наши пианисти. Музиката е запечатала нещо от духа на 50-те, и то отразено в някои от добрите тогавашни филми. Припомня и за най-близкия колега и приятел на автора от студентството – Милчо Левиев.

Кларинетът е късната и последна любов на **Йоханес Брамс**. Зарекъл се да не композира повече в началото на 90-те на 19. век, той, обаян от изкуството на Рихард Мюлфелд, соло-кларинетист на Ханс фон Бюлов в Майнинген, нарушава обета си. Плодове на късната авантюра с *госпожица Кларинет* са Триото с кларинет оп. 114, кларинетният квинтет оп. 115 и двете **сонати оп. 120**. Сонатите са неговите последни камерни съчи-

нения. Преди официалната им премиера на 7 януари 1895 във Виена, те са изпълнявани неколkokратно в частни музикални кръжоци. Първата соната е четири-частна и има симфонични мащаби при недвусмислено камерен и интимен характер на музиката.

Росен Идеалов е възпитаник на варненското музикално училище *Добри Христов* и на НМА *Проф. П. Владигеров*, в класа на проф. Сава Димитров по кларинет и на проф. Константин Чилев – камерна музика. Участва в майсторски класове на Аурелиан-Октав Попа по съвременна музика и интерпретация.

От 2006 Росен Идеалов е асистент в катедра *Камерна музика и съпровод* в НМА и преподавател по камерна музика, кларинет и оркестрово свирене в НМУ *Л. Пипков* в София от 1999. През април 2021 защитава докторска дисертация към катедра *Камерна музика и съпровод* при НМА *П. Владигеров*.

Лауреат е на Седмото общобългарско състезание за певци и инструменталисти (1984) в специалностите *кларинет* и *камерна музика*. През 1999 на международните конкурси *Музиката и Земята* и *Млади виртуози* в София е удостоен с награда за педагогически постижения. През 2005 получава наградата на СБК *Златно петолиние* за високи художествени постижения и принос за разпространението на българската музика. Двукратно е носител на наградата на СМДТБ *Златна лира* (2009 и 2019), за върхови постижения в изпълнителското изкуство и високи педагогически постижения. През 2012 за компактдиска *Диалози* и концерта-промоция получава наградата *Кристална лира* на СМТДБ в категорията *Камерна музика* заедно с виолочелистката Георгита Бояджиева.

Росен Идеалов концертира активно вече 40 години като солист и камерен изпълнител у нас и в чужбина: Италия, САЩ, Германия, Австрия, Чехия, Русия, Словакия, Унгария, Китай, Корея, Румъния, Северна Македония и др. Репертоарът му наброява над 650 произведения от Ренесанса до наши дни.

Бил е солист на най-добрите български симфонични, камерни и духови оркестри. Участвал е на сцената на най-престижни международни музикални форуми и фестивали: *Wien Modern*, *Triest Prima*, *Варненско лято*,

Софийски музикални седмици, Мартенски музикални дни, Салон на изкуствата, Апология, Musica Nova, Звук и връзка и др.

Изключително е търсен като изпълнител на съвременна музика. Над 250 музикални произведения са написани за него от изтъкнати български композитори от различни поколения. Бил е солист на повечето симфонични, камерни и духови оркестри в България: Софийска филхармония, СО на БНР, Камерен ансамбъл *Софийски солисти* и много други.

Многобройни са студийните му звукозаписи за фонда на БНР и БНТ. Има над 16 компактдиска. Води майсторски класове и лекции в университети в САЩ. Автор е на много преработки за духови ансамбли. През 2015 създава Дуо *Clarisax* със саксофониста Горан Гошев, с което правят серия от световни премиери на музика, създадена за ансамбъла.

Пианистката **Надежда Цанова** свири от петгодишна в Казанлък. Тя е сред първите възпитаници на музикалния педагог Елена Юлиянова, чиито ученици донесоха толкова музикална слава на родния ѝ град в последните години. За пианото я открива най-напред нейната майка.

В Националната музикална академия Надежда Цанова учи пиано при проф. Стела Димитрова–Майсторова. Има специализация в Кралската консерватория на Белгия в Брюксел при проф. Боян Воденичаров. Специализира и в Париж, град, който много обича. Била е в майсторските класове на проф. Марчела Грудели (Германия), проф. Валери Шарупа от Русия, Пламена Мангова в София и при проф. Маурицио Моретти в Сардиния.

Участва във фестивалите *Пианисимо, Апология* и Австрийските музикални седмици, както и на фестивалите *Bosa Antica* в Сардиния и *Моцартеум* в Залцбург. Свири като солист със Софийската филхармония, оркестър *Симфониета*, Симфоничния оркестър на БНР. Концертира също в Италия, Белгия, Словакия, Германия, Унгария, Япония, Полша, Австрия, Китай.

Програмата подготви
Драгомир Йосифов





A1

оверпраз

D DUNAV TOURS

DUNAV PLAZA
where the city meets the river



ОБЩИНСКИ
ПАЗАРИ
FOOD

DunaRit

НОРД ПЛАН ООД

BuK Русе

bth

БУЛМАРКЕТ

Мегахим

LINAMAR
Power to Perform

Русе арм
общинско предприятие

НАЦИОНАЛНО СЪЮЗНО СЪОБЩЕСТВО ПО ИЗКУСТВОТО
„Проф. Бессали Станков“ - Русе



RUSE
ART
GALLERY

БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО
БНР

L7
LIVE
ART TV

БЪЛГАРСКА
НАЦИОНАЛНА
ТЕЛЕВИЗИЯ

БНТ

BULGARIAN
NATIONAL
TELEVISION



www.bta.bg

